

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a spol. věd

Posudek vedoucího/opponenta bakalářské práce *nehodící se škrtně

Jméno autora/ky	Andrea Scháňková				
Název práce	Relativizmus a demokratická spoločnosť				
Studijní obor	Filozofie				
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Ladislav Koreň PhD.				
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)					
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)					
Rok obhajoby	2015				
Rozsah práce (počet stran vlastního textu + přílohy zvlášť): 71					
Obrazová příloha	☐ - ne	Tabulky a grafy	☐ - ne	Další přílohy	☐ - ne

Použitá literatura (počet):30

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Ciele:

Práca si kladie za cieľ prezkúmať vzťah demokracie a relativizmu na pozadí všeobecných filozofických debát o morálnom/kultúrnom relativizme. Autorka podáva historický prehľad relativistických idejí (1. Kapitola), a následne systematické členenie druhov relativizmu (2. Kapitola). Jadrom práce sú kapitoly 1. a 4. venované hodnotovým základom demokracii (napr. pluralita, tolerancia, ľudské práva) a otázke, do akej miery evokujú relativistické témy.

Hodnotenie:

Práca sa drží pomerne dôsledne osnovy, autorka k nej pristúpila veľmi zodpovedne, a našťudovala značný objem odbornej literatúry.

Úvod práce je na môj vkus trochu idiosynkratický. Autorka v ňom totiž mieša a) výklad kultúry, b) noriem, a c) motivácie pre kultúrny relativizmus s nastolením hlavných tém, ktorými sa bude v práci zaoberať. Výsledok však nepôsobí kompaktným dojmom — úvod mohol byť kratší, údernejší, a téma kultúrneho relativizmu (noriem, atď.) mohla byť naopak zaradená do kapitoly 2, kde sa niektoré témy skutočne opakujú. Toto však nepovažujem za žiadny zásadný problém.

Autorke tiež sem-tam hapruje odborný štýl — v texte sa napr. príležitostne vyskytujú obsahovo i štylicky kostrbaté formulácie typu:

„Relativistické poznání postrádá jakoukoliv obecnou platnost. To znamená, že neuznává žádné obecné hodnoty obsahující poznatky, které nemohou stát sami o sobě, musí se k něčemu vztahovat.“ (s. 10)

Prehľadové kapitoly sú v zásade dobre zvládnuté, hoci i tu nájdeme nepresnosti. Námatkou, na s. 22 sa v súvislosti s utilitarizmom zmieňuje Rorty, ktorý však razil pragmatistickú koncepciu hodnôt, ktorá sa výrazne líši od klasického utilitarizmu. Taktiež je otázkou, či bolo potrebné venovať toľko priestoru na odlíšenie kognitívneho od morálneho relativizmu, keďže kognitívna verzia relativizmu hrá v ďalšom postupe práce marginálnu rolu.

Kľúčové kapitoly 4. a 5. potom trpia určitými nevyvážením a nejasnosťami.

Autorka najskôr vykladá o demokracii, jej typoch, právach, rovnosti a slobode. Potom sa venuje explicitne ideám plurality a tolerancie v kontexte problematiky relativizmu. Nie je mi však jasné, ako presne súvisia prvé výklady s touto následnou debatou o relativizme.

Nie je tiež jasné, aký záver o vzťahu medzi demokraciou a relativizmom autorka háji. Na celú vec by snáď mohol vrhnúť svetlo myšlienkový experiment v časti „Je možná relativistická spoločnosť?“ (4.2.1), kde nás autorka vyzýva predstaviť si, aký by bol život v „relativistickej spoločnosti“. Ale práve vyznenie experimentu mi nebolo jasné. Autorka, zdá sa, smeruje k téze o existencii určitých univerzálnych aspektov ľudských spoločností. Otázka ale je, či by rozumný relativista spochybňoval existenciu takých univerzálií — podľa relativistov je totiž stále veľký priestor pre variabilitu hodnôt, ktoré sú (v nejakom zmysle) nesúmerateľné. Okrem toho autorka využíva v jej myšlienkovom experimente karikatúru relativizmu, chápaného ako subjektivistický relativizmus: = čo je pravidivé/dobré/správne atď. je také vždy z perspektívy jedinca. Kultúrny relativizmus však postuluje relativitu z perspektívy kultúrnych či sociálnych skupín, pričom je kľúčové, že jedinci sa môžu myliť o tom, čo je pravidivé/správne/dobré z perspektívy tej či onej skupiny. Jej myšlienkový experiment teda krýva — a nie je jasné, aké relevantné závery z neho vyvodíť.

Napriek vyššie uvedeným komentárom, autorka podľa mňa preukázala schopnosť popasovať sa s neotrelou témou so ctou a navrhujem preto hodnotiť prácu ako *veľmi dobrú*.

Hodnocení obsahové stránky práce

<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Vhodně zvolená metoda</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Splnění deklarovaného cíle/cílů práce</i>	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

<i>Stylistická úroveň práce</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Pravopis a gramatika</i>	dobré	s výhradami	špatné
<i>Vhodná grafická úprava stránkování a textu</i>	dobrá	s výhradami	špatná
<i>Zpracování příloh</i>	dobré	s výhradami	špatné

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Viz. vyššie

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

Viz. vyššie

Otázky k obhajobě práce

Mohla by autorka komisií objasnit jej myšlienkový experiment „relativistickej spoločnosti“, a na jeho pozadí vysvetliť jej závery o vzťahu demokracie a relativizmu?

Výsledné hodnotení práce

Práci doporučuji – ~~nedoporučuji k obhajobě~~. *nehodící se škrtně

Stručné slovní hodnotení (dle uvážení posuzovatele)¹

Práci odporúčam hodnotiť ako veľmi dobrú.

výborně – velmi dobře – dobře – ~~nevyhovující~~ *nehodící se škrtně (pozn.: uvádět vždy)

Hradec Králové 25.8.2015

.....
datum a místo

Ladislav Koreň

.....
podpis autora posudku